

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 20.4.2009
COM(2009) 170 konč.

**POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU IN
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU**

**o uporabi Direktive Sveta 2004/80/ES o
odškodnini žrtvam kaznivih dejanj**

[SEC(2009) 495]

POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

o uporabi Direktive Sveta 2004/80/ES o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj

1. UVOD

Žrtve kaznivih dejanj v Evropski uniji imajo pravico do poštene in primerne odškodnine za poškodbe, ki so jih utrpeli, ne glede na to, kje v Evropski uniji je bilo storjeno kaznivo dejanje. Direktiva Sveta 2004/80/ES o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj¹ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) je vzpostavila sistem sodelovanja za olajšan dostop do odškodnine žrtvam kaznivih dejanj v čezmejnih primerih. Sistem deluje na podlagi shem držav članic o odškodninah žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju.

Člen 19 Direktive določa, da Komisija do 1. januarja 2009 Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru posreduje poročilo o uporabi Direktive. Komisija s tem poročilom izpolnjuje svojo obveznost. Poročilo pokriva obdobje od 1. januarja 2006² do 31. decembra 2008³.

Za pripravo tega poročila je Komisija naročila študijo o uporabi Direktive, ki jo je pripravil pogodbeni izvajalec⁴. Glavni namen študije je bil oceniti trenutno stopnjo izvajanja Direktive v vseh državah članicah. V ta namen je pogodbeni izvajalec raziskal:

- uporabo Direktive: ocena shem odškodnin na operativni ravni;
- učinkovitost Direktive: ugotovitev spremljevalnih dejavnikov, predpisov in postopkov (če obstajajo), ki so povzročili težave pri izvajanju;
- vsebino nacionalne zakonodaje: primerjanje shem odškodnin držav članic in ocena, ali so skladne z določbami Direktive.

¹ UL L 261, 6.8.2004, str. 15. Omeniti je treba, da je pravna podlaga Direktive člen 308 Pogodbe ES. Zato se Direktiva uporablja v vseh državah članicah, vključno z Dansko, ki je ne zadevajo ukrepi Skupnosti na področju sodelovanja v okviru civilnega pravosodja, sprejeti na podlagi naslova IV Pogodbe ES.

² V skladu s členom 18(1) Direktive morajo države članice Direktivo prenesti v nacionalno zakonodajo najpozneje do 1. januarja 2006.

³ Priloge k poročilu so prikazane v delovnem dokumentu služb Komisije št.

⁴ Matrix Insight: „The application of Directive 2004/80/EC relating to compensation to crime victims EMPIRICAL REPORT“, 12.12.2008 (Uporaba Direktive 2004/80/ES o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, EMPIRIČNO POROČILO), in „Analysis of the application of Directive 2004/80/EC relating to compensation to crime victims SYNTHESIS REPORT“, 12.12.2008 (Analiza uporabe Direktive 2004/80/ES o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, ZBIRNO POROČILO) (v nadaljnjem besedilu: študija). Študija je na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

Poleg tega so o uporabi Direktive razpravljale centralne službe za stike, ki so jih države članice imenovalе v skladu s členom 16 Direktive, na sestanku, organiziranem 23. oktobra 2008 v okviru Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah.

Direktiva in vse informacije, ki so jih države članice predložile v skladu z njenimi določbami, so na voljo v Evropskem pravosodnem atlasu v civilnih zadevah (v nadaljnjem besedilu: atlas)⁵.

2. GLAVNI ELEMENTI DIREKTIVE

V skladu s členom 1 Direktive države članice zagotovijo, da ima prosilec, ki zaprosi za odškodnino za nasilno naklepno kaznivo dejanje, storjeno v državi članici, ki ni država članica njegovega stalnega prebivališča, pravico vložiti prošnjo v državi članici stalnega prebivališča. Prosilcu pomaga pristojni organ v državi članici, kjer prosilec trenutno prebiva („pomožni organ“); njegove obveznosti v razmerju do prosilca so določene v členih 5–11 Direktive. Pomožni organ prošnje ne ocenjuje. Ocena je prepuščena organu države članice, ki ima shemo odškodnin, v okviru katere prosilec vloži prošnjo („organ za odločanje“).

Zato morajo države članice ustanoviti pomožne organe in organe za odločanje ter imenovati centralne službe za stike (člen 3(1) in (2) ter člen 16).

Pomožni organi so pristojni za:

- obveščanje morebitnih prosilcev o shemi odškodnin (člen 4);
- pomoč prosilcem pri izpolnjevanju prošenj za odškodnino (člen 5);
- prenos prošenj organom za odločanje (člen 6);
- ponujanje splošnih smernic prosilcu, če se zahteva dodatna dokumentacija (člen 8);
- izvedbo zaslišanja, če za to zaprosi organ za odločanje (člen 9).

Organi za odločanje so pristojni za:

- potrdila o prejemu prošnje, določitev kontaktne osebe, pristojne za obravnavo zadeve, in približno navedbo časa, v katerem bo odločitev o prošnji sprejeta (člen 7);
- posredovanje odločitve pomožnemu organu in prosilcu (člen 10).

Člen 12(1) Direktive določa, da dostop do odškodnine v čezmejnih primerih deluje na podlagi nacionalnih shem odškodnin držav članic. V zvezi z določitvijo sestavnih elementov takih shem člen 12(2) določa, da „vse države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni predpisi zagotavljajo obstoj sheme odškodnin žrtvam nasilnih

⁵

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/cv_information_en.htm.

naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju, ki žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino“.

Države članice morajo zagotoviti, da imajo morebitni prosilci dostop do osnovnih informacij o možnostih, da zaprosijo za odškodnino (člen 4). Odškodnino izplača pristojni organ države članice, na ozemlju katere je bilo kaznivo dejanje storjeno (člen 2). Upravne formalnosti morajo biti minimalne (člen 3(3)), za prenos prošenj in odločb pa se uporabljajo standardni obrazci (člen 14).

3. UPORABA DIREKTIVE

Sledi pregled različnih vidikov uporabe Direktive, zlasti uradnih obvestil o ukrepih za prenos, skladnosti z Direktivo, uporabe in učinkovitosti Direktive ter nacionalnih shem odškodev po členu 12. Poleg tega so predstavljeni izvedbeni ukrepi iz poglavja III Direktive.

3.1. Uradna obvestila o ukrepih za prenos

V skladu s členom 18(1) so morale države članice do 1. januarja 2006⁶ sprejeti zakone, predpise in upravne določbe, potrebne za uskladitev z Direktivo⁷.

Nacionalne ukrepe za prenos je pred tem rokom sprejelo 15 držav članic: Bolgarija, Danska, Nemčija, Estonija, Španija, Francija, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Slovenija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo. Uradna obvestila sedmih držav članic (Belgija, Češka, Ciper, Litva, Madžarska, Portugalska in Slovaška) so bila prejeta na začetku leta 2006.

V obdobju 2006–2007 je Komisija proti Grčiji, Italiji, Latviji, Malti in Romuniji sprožila postopek za ugotavljanje kršitev po členu 226 Pogodbe ES zaradi neobveščanja. Zatem so Italija, Latvija, Malta in Romunija izpolnile svojo obveznost in uradno obvestile Komisijo o nacionalni zakonodaji za prenos.

Grčija do danes ni posredovala uradnega obvestila o nacionalnih ukrepih za prenos Direktive. Sodišče Evropskih skupnosti jo je julija 2007 obsodilo⁸. Komisija je leta 2008 proti Grčiji sprožila postopek po členu 228 Pogodbe ES, ki trenutno še poteka.

Ukrepi za prenos, o katerih so države članice uradno obvestile Komisijo, so navedeni v Prilogi 1.

3.2. Skladnost z Direktivo

Ocena skladnosti ukrepov za prenos z zahtevami Direktive zaradi poznega obveščanja še ni zaključena. Na podlagi trenutnih podatkov je stanje takšno:

Členi 1–3: Vse države članice razen Grčije in Italije imajo sheme, ki žrtvam omogočajo vložitev prošnje (člen 1), in so izvršile člena 2 in 3 (oblikovanje

⁶ Rok za Bolgarijo in Romunijo je bil 31. december 2006.

⁷ Glej delovni dokument služb Komisije št.

⁸ Zadeva C-2007/026, *Komisija proti Grčiji*, sodba z dne 18. julija 2007.

odgovornih organov in upravnih postopkov). Odgovorni organi so objavljeni v atlasu⁹.

Člen 4: 20 držav članic je posredovalo informacije o ukrepih in načinih obveščanja morebitnih prosilcev. Države članice posredujejo informacije o nacionalnih shemah odškodnin večinoma prek spleta, bodisi na nacionalnih spletnih straneh bodisi v atlasu. Poleg tega so pripravile letake in brošure. Ukrepi za informiranje so navedeni v Prilogi 2¹⁰.

Členi 5–10: Informacije o delovanju postopkov iz členov 5–10 Direktive je trenutno predložilo 12 držav članic: Češka, Danska, Irska, Španija, Ciper, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Portugalska, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.

Člen 11: 17 držav članic sprejema prošnje tudi v drugih jezikih, ki niso njihovi uradni jeziki. Najširše sprejet tuj jezik je angleščina. Španija, Francija, Luksemburg, Slovenija in Slovaška sprejemajo samo prošnje v svojih uradnih jezikih. Informacije o jezikih, ki so jih predložile države članice, vsebuje Priloga 3¹¹.

3.3. Uporaba in učinkovitost Direktive v praksi

O praktični uporabi Direktive v posameznih državah članicah je na voljo le omejeno število podatkov¹². Spodnja tabela prikazuje število čezmejnih prošenj, vloženih s pomočjo pomožnega organa, in število prošenj, ki jih je obravnaval organ za odločanje. Glavna ugotovitev je, da je do danes bilo zelo malo primerov.

Država članica	Število čezmejnih prošenj (pred pomožnim organom / pred organom za odločanje) ¹³
Belgija	1 / 22
Bolgarija	(še ni podatkov)
Češka	0 / 3
Danska	2 / 2
Nemčija	(ni podatkov)
Estonija	3 / 4
Grčija	(Direktiva ni bila prenesena.)
Španija	(ni podatkov za pomožni organ) / 48
Francija	(ni podatkov za pomožni organ) / 28
Irska	1 / 31
Italija	(ni organov)
Ciper	(ni podatkov za pomožni organ) / 2
Latvija	2 / 1

⁹ Navedeni so tudi v poglavju 9.2 zbirnega poročila „Analysis of the application of Directive 2004/80/EC relating to compensation to crime victims – SYNTHESIS REPORT“ z dne 12. decembra 2008.

¹⁰ Glej delovni dokument služb Komisije št.

¹¹ Glej delovni dokument služb Komisije št.

¹² V študiji, ki jo je izvedel pogodbeni izvajalec, večina vprašanih ni odgovorila na vprašanja o prošnjah, zahtevah po informacijah, odločitvah, zaslišanjih itd. Zato so podatki za celo EU v zvezi s temi vprašanji približni.

¹³ Obdobja, na katera se nanašajo razpoložljivi podatki, se razlikujejo. Številke temeljijo na študiji in informacijah, prejetih na sestanku centralnih služb za stike dne 23. oktobra 2008.

Litva	3 / 0
Luksemburg	0 / 1
Madžarska	0 / 0
Malta	0 / (ni podatkov za organ za odločanje)
Nizozemska	39 / 3
Avstrija	(ni podatkov za pomožni organ) / 3
Poljska	5 / 5
Portugalska	(ni podatkov za pomožni organ) / 3
Romunija	1 / 0
Slovenija	0 / 1
Slovaška	0 / 0
Finska	6 / 1
Švedska	7 / 14
Združeno kraljestvo	okrog 100 / (ni podatkov za organ za odločanje)

Iz študije izhaja, da je razlog pomanjkanja zadevnih podatkov ta, da so nekatere države članice šele pred kratkim prenesle Direktivo v nacionalno zakonodajo. Druge države članice so pri izvajanju naleteli na ovire, vključno z jezikovnimi preprekami, pomanjkljivim poznavanjem pravnih sistemov in postopkov drugih držav članic ter drugačnim odnosom do hitrosti in učinkovitosti dela. Ti vprašanci so tudi navedli, da je bilo malo uspešnih primerov, o katerih bi lahko poročali.

Poleg statističnih podatkov je na podlagi študije mogoče predstaviti naslednje glavne ugotovitve:

3.3.1. *Učinkovitost Direktive*

Organi za odločanje in pomožni organi so na splošno imeli pozitivno mnenje o delovanju sedanjega sistema kot tudi o centralnih službah za stike, uporabi standardnih obrazcev, jezikih in uporabi komunikacijske tehnologije. Vendar pa je relativno nizko število odgovorov postavilo vprašanja v zvezi s tem, v kakšnem obsegu vprašanci dejansko uporabljajo sistem.

Organi za odločanje in pomožni organi so svoje glavne sogovornike večinoma ocenili kot uspešne. Malo vprašancev je izrazilo kritiko glede svojih uradnih partnerjev. Tudi centralne službe za stike so prejele pozitivne ocene.

Prosilci pa so postopek ocenili precej manj ugodno kot organi. Po njihovem mnenju je postopek zaprošanja zapleten in dolgotrajen. Največje težave so jezikovne prepreke ter pomanjkanje informacij in pravnega svetovanja. Zato se zdi, da so jezikovne prepreke in komunikacija nasploh kljub zahtevam člena 11 Direktive še vedno največja težava v postopku zaprošanja.

3.3.2. *Delovna obremenitev in odločitve*

Kot kaže zgornja tabela, je po ocenah za celotno EU približno število prošelj, vloženih na podlagi Direktive v poročevalnem obdobju, zelo nizko. Vendar obstajajo znaki, da je število prošelj, zaslišanj in zahtev za informacije med letoma 2006 in

2008 znatno naraslo. Kljub povečanju števila prošelj je stopnja uspešnosti ostala približno enaka (okrog 10 %). Iz študije izhaja, da je prišlo do znatnega povečanja tako zahtevanih kot tudi izplačanih absolutnih zneskov. Izplačila, izražena v odstotku zahtevanega zneska, se glede na leto in kraj bistveno razlikujejo.

3.3.3. *Organizacija in komunikacija*

Iz študije izhaja, da znotraj Evropske unije obstajajo velike razlike v zvezi s sposobnostjo obravnavanja in prenosa prošelj in odločitev. Prenos prošnje traja v povprečju približno štiri tedne in približno dva tedna mineta, preden organ za odločanje prošnjo prejme. Zahteve za nadaljnje informacije lahko trajajo do štiri mesece.

Zdi se, da je uporaba komunikacijske tehnologije pripomogla k povečanju števila zaslišanj, vendar ne bistveno. Leta 2006 je v približno 10 % primerov prišlo do zaslišanja, leta 2007 pa v 19 % primerov. V nekaj primerih je prišlo do težav pri telekonferencah oziroma videokonferencah. Znatna manjšina organov za odločanje (ena četrtnina) je bila pripravljena uporabljati e-pošto in telefaks.

Večina vprašancev je izrazila zadovoljstvo z uporabo jezikov. Vendar pa je pomembna manjšina (približno ena četrtnina) navedla pomisleke, poleg tega so bili podani različni predlogi za izboljšanje stanja, vključno z uporabo tolmačev, ki so materni govorci.

3.3.4. *Stopnja neuspeha*

Na podlagi dokazov, zbranih v okviru študije, je verjetno, da je samo relativno majhno število žrtev poskusilo čezmejno uveljaviti odškodninske zahteve.

Možne razlage segajo od nepoznavanja shem do nepripravljenosti sodelovanja z organom, pristojnim za odškodninske zahteve (pomožni organ). Poleg tega so lahko tudi spremljevalni dejavniki – zaznane jezikovne prepreke, neobstoje centralnega vira informacij in vključenost dveh vrst organov – prispevali k visoki stopnji neuspeha med postopkom uveljavljanja zahtevka¹⁴.

3.4. **Sheme odškodnin držav članic (člen 12)**

3.4.1. *Obstoje nacionalnih shem odškodnin*

Člen 12 določa, da države članice zagotovijo obstoj nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju.

Videti je, da so vse države članice razen Grčije izpolnile to obveznost.

¹⁴ Druge razloge splošnejše narave za visoko stopnjo neuspeha (ti. drop out rate) je mogoče najti v študiji.

3.4.2. *Kazniva dejanja, ki jih pokrivajo sheme, in „poštena in primerna odškodnina“, ki jo zahteva člen 12*

Študija in spletna stran Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah¹⁵ vsebujeta številne informacije o nacionalnih shemah odškodnin. V naslednjem oddelku je prikazan pregled obstoječih praks nacionalnih shem odškodnin v zvezi z dvema bistvenima vidikoma, in sicer z vprašanjem kaznivih dejanj ter z vprašanjem „poštene in primerne odškodnine“.

Vse države članice razen Grčije zagotavljajo odškodnino žrtvam naklepnih kaznivih dejanj zoper osebe. Kar zadeva sorodnike žrtev naklepnih kaznivih dejanj zoper osebe, ki imajo za posledico smrt žrtve, so sheme, ki v takem primeru zagotavljajo odškodnino, in sheme, ki je ne zagotavljajo, v razmerju 2:1. Večina držav članic izključuje škodo, ki ni povzročena z naklepom, iz shem odškodnin tako za žrtve kot tudi njihove sorodnike.

Velika večina držav članic zagotavlja odškodnino za telesno poškodbo in smrt. V sheme velike večine držav članic so vključene tudi bolezni in duševne poškodbe.

V večini primerov so do odškodnine upravičene tako žrtve kot tudi njihovi bližnji sorodniki (pri kaznivem dejanju umora oziroma uboja).

V vseh državah članicah razen dveh je določen rok za izpolnitev in predložitev odškodninskega zahtevka; ta rok se v večini držav članic (3:1) v določenih okoliščinah lahko podaljša. Te okoliščine so večinoma povezane z zdravstvenimi posledicami kaznivega dejanja za žrtve.

V večini držav članic (2:1) ni določen minimalni znesek odškodnine, v tistih, kjer je določen, pa so odstopanja velika.

Ker konec kazenskega postopka ali identifikacija storilca kaznivega dejanja po nobeni shemi nista pogoj za upravičenost do odškodnine, skoraj vse sheme zahtevajo, da žrtev prijavi kaznivo dejanje policiji. Glede določitve roka za prijavo policiji so sheme razdeljene skoraj na polovico. Tiste sheme, ki tak rok določajo, pa so spet razdeljene skoraj na polovico glede vprašanja, ali se rok lahko podaljša.

Dejansko vse sheme vsebujejo določbo, da se žrtvam, ki na kakršen koli način prispevajo k okoliščinam, v katerih so bile oškodovane, lahko zmanjša odškodnina ali se njihov zahtevek v celoti zavrne. Nasprotno pa velika večina shem odškodnin (4:1) ne izključuje predkaznovanih žrtev (v celoti ali delno) iz tega razloga.

Študija je vprašance vprašala, ali menijo, da njihova shema zagotavlja „pošteno in primerno odškodnino“, kot je določeno v Direktivi. Na vprašanje je odgovorila manj kot polovica organov za odločanje. Tisti, ki so odgovorili, so navedli, da njihove sheme izpolnjujejo to zahtevo.

Vprašancem je bilo postavljenih veliko vprašanj glede ocene in obsega odškodnine, ki jo zagotavljajo njihove sheme. Ocena odškodnine pri večini vprašancev (2:1) temelji na njihovih nacionalnih predpisih o odškodninah v primeru telesne poškodbe

¹⁵ http://ec.europa.eu/civiljustice/comp_crime_victim/comp_crime_victim_gen_en.htm.

ali smrti. Nekatere sheme imajo tarifo, ki določa denarne zneske za določene vrste škode.

Poleg odškodnine za nepremoženjsko škodo velika večina shem zagotavlja tudi odškodnino za premoženjsko škodo, ki je posledica kaznivega dejanja (na primer izguba zaslužka); prav tako večina shem zagotavlja odškodnino za dolgotrajno nezmožnost za delo. Večina shem zagotavlja odškodnino vzdrževanim družinskim članom tako za nepremoženjsko (izguba bližnje osebe) kot tudi premoženjsko škodo (izguba preživitve).

Večina shem (4:1) določa zgornjo mejo celotne odškodnine. Odgovori na vprašanje, ali bi morala obstajati zgornja meja za nadomestilo izgubljenega zaslužka, pa so razdeljeni na polovico.

Prosilec bi lahko prejel odškodnino še iz dveh virov. Prvi je povračilo škode od storilca kaznivega dejanja. Nacionalno pravo lahko določi, da civilnopravni zahtevek žrtve proti storilcu preide na organ, pristojen za odškodninske zahteve. Študija je pokazala, da dobra polovica nacionalnih shem od žrtev ne zahteva, da morajo storiti vse potrebno za povračilo škode od storilca kaznivega dejanja. Drugi vir so dodatna nadomestila, ki jih zagotovi država, delodajalec prosilca ali lastna zavarovalna polica. Glede tega so se vprašanci strinjali, da bi si sheme morale prizadevati za preprečevanje dvojne odškodnine.

Čeprav so sheme odškodnin zapletene in se značilnosti razlikujejo med državami članicami, se zdi, da imajo vse države članice, ki so sodelovale v študiji, dobro delujoče sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj.

Kar zadeva zahtevo po poštenu in primerni odškodnini, so se vprašanci strinjali, da med državami članicami obstaja visoka stopnja skladnosti v zvezi z določbo o „poštenu in primerni odškodnini žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj“:

- Vsi vprašanci so navedli, da je zagotovljena odškodnina žrtvam naklepnih kaznivih dejanj zoper osebe.
- Večina držav članic izključuje škodo, ki ni povzročena z naklepom, iz shem odškodnin.
- Velika večina držav članic zagotavlja odškodnino za telesno poškodbo in smrt.
- Soglasje obstaja tudi glede tega, da morajo biti bolezni in duševne poškodbe vključene v sheme.
- Obstaja zelo visoka stopnja upoštevanja minimalnega standarda, po katerem so do odškodnine upravičene tako žrtve kot tudi njihovi bližnji sorodniki (pri kaznivem dejanju umora oziroma uboja).
- Vsi razen dveh organov za odločanje so poročali, da določijo rok za izpolnitev in predložitev odškodninskega zahtevka.

- Dejansko vse sheme vsebujejo določbo, da se žrtvam, ki prispevajo k okoliščinam, v katerih so bile oškodovane, lahko zmanjša odškodnina ali se njihov zahtevek v celoti zavrne.
- Velika večina zastopa stališče (ni predlagano v minimalnih standardih), da predkaznovane žrtve ne bi smele iz tega razloga biti izključene iz shem odškodnin.
- Velika večina shem zagotavlja odškodnino za premoženjsko škodo, ki je posledica kaznivega dejanja, in večina shem zagotavlja odškodnino za dolgotrajno nezmožnost za delo.
- Nekatere sheme imajo tarifo, ki določa denarne zneske za določene vrste škode.
- Večina shem določa zgornjo mejo celotne odškodnine.

4. IZVEDBENI UKREPI NA PODLAGI POGLAVJA III DIREKTIVE

Člen 13(1) določa, da države članice Komisiji pošljejo podrobne podatke o seznamu pomožnih organov in organov za odločanje, jezikih iz člena 11, ukrepov za informiranje iz člena 4 in prošnjah za odškodnino.

13 držav članic je poslalo vse zahtevane podatke: Belgija, Češka, Danska, Irska, Francija, Latvija, Madžarska, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Slovaška, Švedska in Združeno kraljestvo. Druge države članice morajo podatke dopolniti.

Na tej podlagi je Komisija v skladu s členom 13(2) uvedla priročnik, ki vsebuje te informacije. Priročnik je preveden v vse jezike in objavljen v atlasu na spletu. Redno se posodablja na podlagi naknadnih dopolnitev in sprememb, ki jih sporočijo države članice.

Standardni obrazci za prenos prošenj in odločb iz člena 14 so bili oblikovani 19. aprila 2006 s Sklepom Komisije 2006/337/ES¹⁶.

Centralne službe za stike iz člena 16 so se sestale enkrat, in sicer 23. oktobra 2008.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Na podlagi zgornjih ugotovitev je Komisija prišla do naslednjih sklepnih ugotovitev glede uporabe Direktive:

- Glede nacionalnih shem odškodnin, ki jih zahteva Direktiva, se zdi, da države članice žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj zagotavljajo pošteno in primerno odškodnino. V zvezi s tem je videti, da med državami članicami obstaja visoka stopnja skladnosti.

¹⁶ UL L 125, 12.5.2006, str. 25.

- Kar zadeva postopkovne vidike Direktive v čezmejnih primerih, so mnenja organov za odločanje in pomožnih organov o delovanju sedanjega sistema – vključno s centralnimi službami za stike, uporabo standardnih obrazcev, jeziki in uporabo komunikacijske tehnologije – večinoma pozitivna. Prosilci pa so postopek ocenili precej manj ugodno kot organi. Mnogim se zdi postopek zaprošanja zapleten in dolgotrajen, jezikovne prepreke in komunikacija nasploh pa so po njihovem mnenju največja ovira pri poenostavitvi postopka zaprošanja za žrtve.

Komisija zato meni, da je treba izvajanje Direktive izboljšati glede naslednjih vidikov njene uporabe:

- Države članice bi si morale prizadevati za zbiranje podatkov o uporabi Direktive, da bi lahko bolje ocenile učinkovitost postopka.
- Države članice bi morale – kolikor je mogoče – zagotoviti, da je državljanom na voljo več informacij o Direktivi in nacionalnih shemah odškodnin, saj se zdi, da premalo potencialnih prosilcev pozna svoje pravice.
- Poleg tega bi morale države članice zagotoviti upoštevanje zahtev glede jezika iz Direktive, da bi se prosilec zagotovil čim učinkovitejši postopek.
- Končno pa je pomembno, da so ključni elementi nacionalnih shem odškodnin jasni in pregledni. To zadeva zlasti vprašanja, katera kazniva dejanja so vključena v sheme in katere vrste škode sheme krijejo. Atlas in spletna stran Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah vsebujeta že številne informacije o nacionalnih shemah odškodnin. Vendar bi bilo treba razmisliti, ali so potrebna prizadevanja za nadaljnje izboljšanje dostopnih informacij o Direktivi in nacionalnih shemah odškodnin na teh spletnih straneh.

Ker se Direktiva uporablja šele kratek čas in so zato praktične izkušnje v zvezi z njeno uporabo omejene, Komisija ne predlaga sprememb Direktive, temveč meni, da se lahko njeno izvajanje izboljša na podlagi sedanjih določb. Poleg tega bo Komisija uporabila svoje pristojnosti iz Pogodbe in države članice pozvala k dopolnitvi morebitnih pomanjkljivih ukrepov.

